UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Bartolvs A Saxo Ferrato In primam Codicis Partem

Bartolus

Lugduni, 1567

Natalib. restituen.

urn:nbn:de:hbz:466:1-96119

Visual Library

De obſequis a lib. patrono preſtandis. Rubrica. VI.

LEX I.

Contra patronum. Quero vtrum hec lex dicat verũ ſiue nomine proprio, ſiue alieno libertus agat. gl. vacilat in hoc. Breuiter iſta eſt veritas, qđ agere alieno noĩe, poteſt intelligi duob⁹ modis. Uno modo nomine alieno, hoc eſt ex facto, qđ ex alterius pſona depẽdet, licet quis in iudicio agat
a ᵃſuo nomine, ꝛ ita ſumitur in l. furti. §. illud plane. ſ. de his qui no. infa. Et iſto modo libertus non poteſt intentare famoſam actionem contra patronum, vt ſ. ſi tu. non geſſ. l. j. ff. de iniuriis. l. non ſolum. §. quemquaꝫ. Alio modo alio nomine intelligitur, qui alieno nomine eſt in iudicio, vt procurator, vel curator, ꝛ ſimiles, ꝛ tunc poteſt alieno nomine, vt l. queſitum. ff. de in ius vocan. Quero hic dicitur, famoſum. quid ſi tantum de facto infamat, ꝛ non de iure? Reſpon. idem vt l. honori. ff. eodem.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Iudicio agat. Uide Bar. in §. qui alieno. d. l. furti.

LEX II.

Liberte. Legitime nupta liberta non preſtat obſequium. hoc dicit.

LEX III.

Etiam qui pactione. Dare pecuniam domino preſenti pro liberatione, ius patronatus non perimit. h. d.

LEX IIII.

a **Si manumiſſori.** ᵃLibertus non debet contra patronũ vim, vel audaciam inferre, vel eum in ius ſine venia vocare. h. d. Uidebitis de hoc j. eod. l. iij.

ADDITIO.

a AND. BARB. ¶ Si manumiſſori. ꝛ not. ſecundum Ang. cõtra arrogantes ꝛ maxime doctores quos deteſtatur Ioan. And. in proe. vj.

LEX V.

Etiam liberis. liberis patronorum damnatorũ debetur obſequiũ ꝛ eis cõpetit ius reuocãdi libertos in ſeruitutem. h. d.

LEX VI.

Libertos. Liberti debent obſequium, ꝛ ſeruitium patrono portabile, non durũ ꝛ importabile. h. d.

LEX VII.

Neque libertis. Priuignis, ꝛ filiis patroni debetur reuerẽtia, alias punitur libertus. h. d.

De libertis, & eorum liberis. Rubr. VII.

LEX I.

Non eſt. Qui ex neceſſitate manumittit, ius reuocandi in ſeruitutem non habet. hoc dicit iſta lex.

LEX. II.

4 ☞ Uaſallus committens feloniam, quod non noceat filiis antea natis.

a **Si manumiſſus.** ᵃPro leui iniuria in faciendo commiſſa, libertus reuocatur in ſeruiturẽ, qđ filiis poſtea naſci
b turis nocebit. ꝛ reuocatus in ſeruitutem ᵇabſqꝫ licen
1 tia principis ad libertatẽ produci non poteſt. h. d. No. † qđ quis
2 pro leui offenſa reuocatur in ſeruitutem. Not. † qđ factum patris
3 non nocet filiis antea natis. † Tertio no. ᶜqđ facilis eſt deſcenſus
c auerni, ſed reuocare gradũ. ꝛc. Uel dic, difficilius reſurgitur, quã cadatur. De hoc ponit gl. verſum Uergilii qđ dic vt in gl. Opp. j. de lib. cau. l. ſola. Sol. Ibi loquit̃ de leui offenſa cõmiſſa in omittendo, ſed hic in faciendo. Oppo. ſecundo in auth. vt liberti de cetero. §. illud. Sol. Dicũt quidã, qđ illa auth. hodie corrigit iſtam l. Glo. cõtra qꝛ ibi loquitur quando patronus remiſitius patronatus. Opp. ꝛ videtur, qđ delictum patris non nocet filiis, quia filii non ſequuntur conditionem patris, ſed matris, vt l. partum. ſ. de rei vendi. Solu. Intellige ibi de filiis, qui naſcũtur ex ancilla ipſius patroni. Uel dic qđ erat talis conditionis qđ partus eũ ſequebatur, vt vidiſtis ſ. de ſer. fugi. l. vlti. Ultimo gl. noſtra ſi. numerat caſus, per quos libertus reuocatur in ſeruitutẽ. Dic vt in
d gl. Ultimo glo. inducit ᵈin argu. qđ ſi pater, † qui habet feudum
4 committit, feloniam, nõ noceat filiis antea natis. Uide gl. iſtã ſuper verbo, nati, ꝛ dic plene, vt ibi, ꝛ que dixi in l. cum ratio. de bo. dam. ꝛ in l. eum qui. ff. de inter. ꝛ releg.

ADDITIONES.

a ALEX. ¶ Si manumiſſus. Et facit gl. ad q. an offenſa facta plurib. poſſit remitti ab vno aliis inuitis, ꝛ vide gloſſ. ma. in l. ſi quis hac. §. quoties. alleg.

b POMA. ¶ In ſeruitutem. Iſta l. loquitur de remittente in ſeruitutem. Quid autem in remittente in ſeruitutem ex debito ſuo, an poſſit a domino manumitti, vide Roma. ſing. dccxiii. incip. nullus. Item ad primum dictum vide Iaſ. in l. j. §. poſt operis. de oper. noui. nun.

c POMA. ¶ Tertio no. vide ad hec aliquid per Feli. i c. ex literis. de conſti. ꝛ ibi Barb. in xxxj. ad fi. ꝛ Ro. cõſi. cccclix. vbi in fi. dum per hanc l. dicit qđ ciuitas data aliquibus que propter superuenientem guerram fuit extincta, non reuiuiſcit, licet iterato ſuperueniat amicitia,

d ALEX. ¶ Ultimo, gloſſ. inducit. Delictum patris an noceat filiis in feudis plene, in l. eum qui ff. de inter. ꝛ releg.

LEX III.

1 ☞ Actio ingratitudinis an ſit proprium nomen.

Liberti Reuerẽtia debetur heredibus extraneis, ꝛ officiũ iudicis imploratur pro
1 ingratitudine coercenda. h. d. Quero vtrum † actio ingratitudinis ſit proprium nomen actionis? Quidam dicunt quod ſic. Gl. tua determinat contrarium, quia imo officium iudicis quo coercetur ingratitudo liberti, quod nota dicit gloſſ. hic, ꝛ ſ. tit. j. l. penul. ꝛ l. ſi manumiſſor. ꝛ ita communiter tenetur. Ioan. ponit in arbore vnam cellulam in qua ponit ingratitudinis actionem tamen vt ipſe dicit, hanc quidam dicunt non eſſe actionem, ꝛ illa eſt verior.

LEX IIII.

Libertine. Liberti, ꝛ eorum liberi propter ingratitudinem reuocantur in ſeruitutem. h. d. Opp. ſ. eo. de l. ij. Solu. propter delictum patris nõ reuocantur in ſeruitutem filii, ſed propter delictum eorum proprium ſic, vt hic. Oppo. de l. heres. ff. de obſeq. Sol. viuo liberto debent filii liberti reuerentiam patrono, ſecus eo mortuo, vt lege contraria.

De iure annullorum aureorum, & de natalibus reſtituendis Rubrica. VIII.

LEX I.

Natales. Ciuitas non poteſt reſtituere natalibus. hoc dicit.

LEX II.

Aureorum. ᵃIus annullorum aureorũ facit imaginarie nataliũ reſtitutionem, ſed vere. h. d. Uide in l. j. huius tit. ſuper ſi a nobis quando filius ſpurius legitimatur, an debeant citari agnati, de hoc dicetur in l. nam ita diuus. ff. de ado. ibi gloſſ.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Aureorũ. No. hic gl. pro no. que facit quod licet ſ laris habeatur pro ciue, hoc verum quo ad cõmoda, ſecus ad incommoda, vt not. in l. iij. §. ſi emancipa. ff. de contratab.

a Qui admitti ᵃad bono. poſſeſſ. poſſint, & intra quod tempus. Rubrica. IX.

¶ Dictum eſt ſ. de bonis libertorum, in quibus competit patrono bonorum poſſeſſio contratabulas, eius occaſione premittit generaliter de bonorum poſſeſſione ꝛ iſta rubr. generalis eſt ad ſequentem. Uidendum eſt ergo quid ſit bonorum poſſeſ. Gl. tangit hic, ſed ego dicam ſuper nigro.

ADDITIO.

a ALEX. ¶ Uſque ad tit. de leg. incluſiue ab iſta rub. qui admitti ad bo. poſſ. legit Alex. Padue anno Mcccclxix. ideo que ſolita ſunt ſcribi, vide in ſuis ſcripturis, ꝛ queſtionib. B qđ voluit Bal. in rub. vltra Alexan. cõſi. xliij. iij. lib. P. P. A. ¶ Qui admitti. Iſtam rub. repetit Bulga. vbi tangit questiones fundamentales in materia bonorum poſſeſſionis ſex pulchra dubia, vt ibi potes videre, que ſint illa dubia, ꝛ in prin. tangit quomodo pretores potuerunt inducere bonorum poſſeſſionem, cum non haberent poteſtatem legis condende, iſtam rub. ꝛ materiam bonorum poſſeſſionis late atingit per queſtiones quas ſolenniter tetigit hic Bal. in repe. huius rub.

LEX